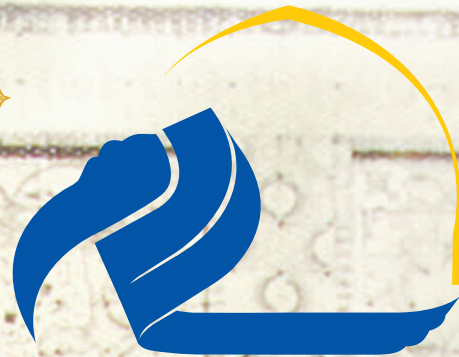

۵۵

«سلام» ویژه «زیارت» ضمیمه روزنامه قدس

■ چهارشنبه ۱ دی ۱۳۹۵ ■ ۲۱ ربیع الاول ۱۴۳۸ ■

■ ۲۱ دسامبر ۲۰۱۶ ■ شماره ۵۵ ■

حرم مطهر امام رضا (علیه السلام) از نگاه مستشرقان دوره قاجار

مشهدِ فرزندِ پیامبر

صلی الله
عنه و آله
وسلم

آقای پیامبران

أَشْهَدُ أَنْ لَا إِلَهَ إِلَّا اللَّهُ وَحْدَهُ لَا شَرِيكَ لَهُ وَأَشْهَدُ أَنَّ مُحَمَّدًا عَبْدُهُ وَرَسُولُهُ وَأَنَّهُ سَيِّدُ الْأَوَّلِينَ وَالْآخِرِينَ وَأَنَّهُ سَيِّدُ الْأَنْبِيَاءِ وَالْمُرْسَلِينَ اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى مُحَمَّدٍ عَبْدِكَ وَرَسُولِكَ وَنَبِيِّكَ وَسَيِّدِ خَلْقِكَ أَجْمَعِينَ صَلَاةً لَا يَقْوَى عَلَى إِخْصَائِهَا غَيْرُكَ اللَّهُمَّ صَلِّ عَلَى أَمِيرِ الْمُؤْمِنِينَ عَلِيِّ بْنِ أَبِي طَالِبٍ عَبْدِكَ وَأَخِي رَسُولِكَ الَّذِي أَنْتَجَبْتَهُ بِعِلْمِكَ وَجَعَلْتَهُ هَادِيًا لِمَنْ شِئْتَ مِنْ خَلْقِكَ وَالدَّلِيلَ عَلَى مَنْ بَعَثْتَهُ بِرِسَالَتِكَ وَدَيَّانَ الدِّينِ بِعَدْلِكَ وَفَضْلَ قَضَائِكَ بَيْنَ خَلْقِكَ وَالْمُهَيِّمِينَ عَلَى ذَلِكَ كُلِّهِ وَالسَّلَامَ عَلَيْهِ وَرَحْمَةَ اللَّهِ وَبَرَكَاتِهِ.

گواهی می‌دهم که معبودی جز خدا نیست، یگانه است و شریکی برایش نمی‌باشد، و گواهی می‌دهم که محمد بنده و رسول اوست و اینکه او آقای پیشینیان و پسینیان و آقای پیامبران و رسولان است. خدایا درود فرست بر محمد بنده و رسول و پیامبر و آقای تمام آفریدگانت، درودی که نیروی شمردن آن را کسی جز تو نداشته باشد. خدایا درود فرست بر امیر مؤمنان علی بن ابی‌طالب بندهات و برادر رسالت، آن وجود مبارکی که او را به علم خود برگزیدی و برای هر که از بندگانت خواستی او را راهنما قرار دادی و دلیل بر وجود پیامبری که او را با رسالت‌های برانگیختی و او را به عدالت داور دین و فیصله‌بخش حکم خود در میان بندگانت نهادی و بر تمام این‌ها مسلط نمودی، سلام و رحمت و برکات خدا بر او باد.

بخشی از زیارت‌نامه حضرت رضا(ع)

نمایشگاهی برای تذهیب‌های قرآنی

فاطمه روحانی

■ **دوسالانه در آستانه بین‌المللی شدن**
مدیرعامل مؤسسه آفرینش‌های هنری آستان قدس رضوی نیز در نشست خبری پنجمین دوسالانه تذهیب‌های قرآنی آستان قدس رضوی، گفت: گنجینه آستان قدس رضوی به واسطه نگهداری از آثار مختلف تاریخی در حوزه قرآن و ادعیه، مایه مباهات ایرانیان است. علی‌ثابت نیا حمایت از هنرمندان این عرصه را از برنامه‌های جشنواره دو سالانه تذهیب‌های قرآنی عنوان کرد و گفت: هنرهای سنتی در نیم قرن اخیر در کشورمان مهجور مانده است، به همین دلیل برای گسترش این هنرها در جامعه، جشنواره دوسالانه را برگزار کردیم. دبیر این دوسالانه با اشاره به طراحی «نشان زرین رضوان» برای اهدا به یکی از فعالین حوزه هنرهای دینی، عنوان کرد: در این دوره این نشان را به چند نفر از جمله در صورت فراهم شدن امکان حضور استاد فرشچیان به ایشان اهدا خواهیم کرد.

ثابت‌نیا با اشاره به بین‌المللی شدن جشنواره دوسالانه تذهیب‌های قرآنی، افزود: دبیرخانه تلاش خواهد کرد در آینده کشورهای منطقه که با هنرهای اسلامی ارتباط دارند را در برگزاری این جشنواره مشارکت دهد.

مدیر نگارخانه رضوان گفت: آثار به صورت تفکیک شده در سه بخش به نمایش در خواهد آمد، بخش اول بخش تذهیب‌های قرآنی است که با ۷۱ اثر اولین قاب برنامه‌های نگارخانه را به خود اختصاص داده است که به مدت یک هفته ادامه خواهد داشت و در آیین پایانی نمایشگاه، کارگاه تخصصی تذهیب‌های قرآنی با حضور استاد تنکابنی از استادان مطرح کشوری برگزار خواهد شد. وی تصریح کرد: در هفته دوم نمایشگاه هنر گل و مرغ به نمایش در خواهد آمد و در پایان و اختتامیه این نمایشگاه نیز کارگاه تخصصی گل و مرغ با حضور استاد مطرح کشوری استاد قری در نگارخانه رضوان برگزار می‌شود. ظریف در ادامه گفت: در هفته پایانی و هفته سوم نگاره‌های قرآنی و تشعیر با ۴۲ اثر به نمایش در خواهد آمد و در اختتامیه نمایشگاه که در ۱۸ دی ماه برگزار خواهد شد کارگاه تخصصی نگارگری با حضور استاد یساولی برگزار می‌شود.

بخش تذهیب	گشایش ۲۶ آذر، ساعت ۱۷ - ادامه نمایشگاه تا ۲ دی زمان بازدید ۹ صبح تا ۱۳ و ۲۰ تا ۱۷
بخش گل و مرغ	گشایش ۴ دی، ساعت ۱۷ - ادامه نمایشگاه تا ۹ دی زمان بازدید ۹ صبح تا ۱۳ و ۲۰ تا ۱۷
بخش نگارگری و تشعیر	گشایش ۱۱ دی، ساعت ۱۷ - ادامه نمایشگاه تا ۱۶ دی زمان بازدید ۹ صبح تا ۱۳ و ۲۰ تا ۱۷

■ **پنج روز پیش همزمان با فرخنده میلاد باسعادت پیامبر رحمت(ص) و امام صادق(ع) پنجمین نمایشگاه کشوری دوسالانه تذهیب‌های قرآنی در نگارخانه رضوان مؤسسه آفرینش‌های هنری آستان قدس رضوی گشایش یافت.** آیین افتتاحیه این نمایشگاه با حضور استاد هوشنگ جزی زاده؛ طراح کاشی‌های بارگاه منور رضوی، سیدسعید سرابی؛ مدیرکل فرهنگ و ارشاد اسلامی خراسان رضوی، جواد آرین منش؛ عضو شورای عالی فرهنگی آستان قدس رضوی و جمعی از مدیران و هنرمندان استان برگزار شد.

■ **۳۱۵ هنرمند با ۴۶۵ اثر**
مدیر نگارخانه رضوان در حاشیه این مراسم به خبرنگار ما گفت: در این دوسالانه که یکی از مهم‌ترین و بزرگ‌ترین رویدادهای هنری جهان اسلام است، ۳۱۵ هنرمند با ۴۶۵ اثر شرکت کرده اند که از مجموع آثار رسیده ۱۷۵ اثر به نمایشگاه راه پیدا کرده است. محمد ظریف صدر با اشاره به برگزاری نمایشگاه در سه بخش هنری مختلف تأکید کرد: آثار به تفکیک بخش‌های مسابقه از ۲۶ آذر تا ۱۶ دی ماه در نگارخانه رضوان به نمایش گذاشته خواهد شد.

اطلاع‌رسانی

ویژه برنامه سخنرانی و بیان معارف دینی

سخنرانی: حجت الاسلام والمسلمین محمدحسن ایزدی
با موضوع: انسان و مقام خلیفه الهی در آیین وحی چهارشنبه - پنجشنبه - ساعت ۱۰:۲۰ - رواق امام خمینی(ره)

سخنرانی: حجت الاسلام والمسلمین عباس فرازی
با موضوع: بیان سیره وحدت از امام رضا(علیه السلام) چهارشنبه تا جمعه - ساعت ۱۵:۴۰ - رواق امام خمینی(ره)

سخنرانی: حجت الاسلام والمسلمین نصرالله پژمانفر
با موضوع: نقش انقلاب اسلامی در پایداری و وحدت مسلمانان چهارشنبه تا جمعه - ساعت ۱۷:۲۰ - رواق امام خمینی(ره)

فیض حضور

ویژه برنامه فرهنگی و تبلیغی ویژه کاروان‌های زیارتی رضوی به صورت شبانه روزی
مکان: رواق دارالهدایه صحن جمهوری اسلامی

قرائت دعا و زیارت

زیارت جامعه کبیره/ ساعت ۱۵:۱۸/حجت الاسلام بیاتی
دعای کمیل/ پنجشنبه - ۱۸:۳۰/محمد عطاپور/حجت الاسلام اسلامی فر
دعای ندبه/ جمعه - اول طلوع آفتاب
مناجات خوانی/ جمعه - ساعت ۳:۳۰/بامداد/سعید حدادیان
قرائت زیارت امین الله همه روزه پس از نمازهای یومیه

مرکز مشاوره حرم مطهر رضوی

ارایه خدمات رایگان مشاوره فردی در حوزه‌های خانوادگی، تربیتی و بالینی ویژه عموم زائران / همه روزه بجز ایام تعطیل - ساعت ۸ تا ۱۹

دوره‌های مشاوره گروهی حرم رضوی

دوره: مهارت‌های زندگی / مدرس: استاد بهادرخان / سه شنبه ساعت ۱۰ تا ۱۲
دوره: مهارت‌های پیش از ازدواج / مدرس: استاد آذران / چهارشنبه ساعت ۱۲ تا ۱۴

پاسخگویی به سؤالات شرعی

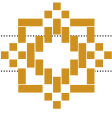
ارایه خدمات شبانه روزی پاسخگویی به سؤالات شرعی در دفاتر پاسخگویی به سؤالات دینی حرم مطهر رضوی و سامانه تلفنی ۰۵۱-۳۲۰۲۰

باغ دلتنگی‌هایم

دگر باره کوچه باغ دلتنگی‌هایم را با پرتویی از شعاع شما منتهی می‌کنم تا روی قلب خسته‌ام نامتان را در تنهاترین غربت‌ها لمس کنم و ناگشتان نیمه جانم را برای گرفتن بارگاهتان التماس می‌کنم!
تارو بود وجودم بخ زد...
از همان لحظه ای که برای بار آخر از باب الرضا دست به سینه از محضر تان خداحافظی کردم...
مولای اینجا هوا بس ناجوانمردانه سرد است ...
آتش غفلت روز به روز شعله‌ورتر می‌شود و کار و کاسبی وجدان روز به روز کسادتر!
از شما دورم، اما ...
از بزرگ‌ترها شنیده‌ام هر جا که باشی دست به سینه که بگذاری و رو به بارگاهتان خالصانه که بخوانمتان انگار در جوار حرمتان، شما را زیارت کرده‌ام.
پس در میان آسمان‌ها حرمتان را دوباره می‌بوم و اذن دخول می‌خوانم، اللهم انی وقتت علی باب من ابواب بیوت نیک ...
حواسم بهتان هست آقا، گرچه دلمشغولی‌ها امان سبک شدن نمی‌دهد، اما...
کنار شما که نیستم، اما از عمق وجودم حواسم به شماست مولای!
برای شما دلتنگم، حتی لحظه‌هایی که کم‌رنگ بودم، حواسم به شما بود ...
کنار شما نیستم، اما هرروز برایتان می‌میرم و باز از حرم وجود مقدستان دوباره جان می‌گیرم و زیر سایه شما سبز می‌شوم از نو.
این حق من است که کاسه‌های خالی شفاعت را پر کنم مگر نه اینکه خودتان فرمودید: هر کس از شیعیانم مرا زیارت کند، در حالی که عارف به حق من باشد در قیامت شفیع او خواهم بود.
مولای کاش من لیاقت شناختن تان را داشته باشم و شما پیاله من حقیر را پر کنید... من کوچک‌تر از آنم که شما را در قلب خود جای دهم، زیرا بزرگ‌ترین آدم‌ها هم نمی‌توانند بزرگی شما را در چشم و دل‌هایشان جای دهند، اما شما بزرگوار...
و آدم‌های کوچک را چه کاری جز چشم دوختن به دستان شفاعت بزرگان!
به امید شفاعت‌تان

گنجینه

۸ سکه برتر گنجینه سکه آستان قدس رضوی را بشناسید

فاطمه عامل نیک

گنجینه سکه آستان قدس رضوی مملو از سکه‌های ارزشمندی است که در دوره‌های تاریخی گوناگون ضرب شده است. آثاری که یادآور تاریخ کهن این مرز و بوم است. در این مجال به تماشای برترین سکه‌های این گنجینه می‌پردازیم و با بخش کوچکی از این آثار که در جوار بارگاه امام هشتم (ع) نگهداری می‌شود، آشنا می‌شویم.

درهم‌های ولایتعهدی

پس از انتصاب امام علی بن موسی الرضا (ع) به ولایتعهدی مأمون عباسی (۲۱۸ - ۱۹۸ ق) در هفتم رمضان سال ۲۰۱، سکه‌های طلا (دینار) و نقره (درهم) به این مناسبت و به نام آن حضرت ضرب گردید. چند نمونه از این سکه‌ها که ضرب اصفهان، سمرقند و محمدیه در سال‌های ۲۰۲ و ۲۰۳ ق. است، در گنجینه سکه آستان قدس رضوی در معرض نمایش گذاشته شده است.

شکل‌های نقره‌دهخامنشیان

نخستین سکه‌های ایران باستان با نقش پادشاهان هخامنشی در زمان داریوش اول (۵۲۲ - ۴۸۶ ق.م) ضرب شد. داریوش سکه‌های طلا به نام دریک یا زریک (به وزن تقریبی ۸/۵ گرم) و سکه‌های نقره به نام سیکل یا شیکل (به وزن تقریبی ۵/۵ گرم) را ضرب نمود. تصویر روی این سکه‌ها، پادشاه هخامنشی را با تیر و کمان یا نیزه و پشت سکه‌ها، یک فرورفتگی مستطیل شکل را نشان می‌دهند.

تترا دراهم نقره

تترا دراهم سکه‌های نقره اسکندر سوم مقدونی (۳۳۶ - ۳۲۳ ق.م) است. تصویر روی سکه نقره تترا دراهمی (چهار درهمی) اسکندر سوم مقدونی، نیمرخ هرکول، پهلوان اسطوره‌ای یونان باستان را با کلاهی از پوست شیر و پشت سکه زئوس (الهه بزرگ خدایان یونان باستان) و نام اسکندر به خط یونانی را نشان می‌دهد.

سکه نقره نیم ابل پیروز

پیروز، هفدهمین پادشاه ساسانی و پسر یزدگرد دوم ساسانی (۴۵۷ - ۴۳۸ ق.م) است. در میان سکه‌های ساسانی به نمایش گذاشته شده در این گنجینه، سه دراهم نقره از پیروز ساسانی بدون تاریخ ضرب موجود است که در دارنگرد، ایرانشهر و وه اردشیر ضرب شده است.

درهم نقره اولجایتو

سلطان محمد خدابنده اولجایتو (۷۱۶ - ۷۰۳ ق)، هشتمین ایلخان مغول بود که پس از غازان خان به حکومت رسید. این سکه در اواخر حکومت این ایلخان مغول و پس از تشریف وی به مذهب تشیع در کاشان ضرب شده است.

سکه دو درهمی نقره ساتی بگ خاتون

ساتی بگ خاتون، دختر ابوسعید، نهمین و آخرین ایلخان بزرگ مغول بود. وی تنها ایلخان زن مغول بود که با اجبار اطرافیان در سال ۷۲۹ ق مدعی سلطنت شده و در پایان همان سال از حکومت معزول شد. سکه کمیاب دو درهمی نقره ساتی بگ خاتون در سال ۷۳۹ ق و در شهر حصن ضرب شده است و ۱/۳ گرم وزن دارد.

سکه طلای مرداو یح بن آل زیار

مرداو یح بن آل زیار (۳۲۳ - ۳۱۵ ق) بنیانگذار سلسله آل زیار (۴۷۱ - ۳۱۵ ق) بود که در ناحیه شمال ایران، جرجان، قزوین و طبرستان (امل، ساری و استرآباد) حکمرانی می‌کردند. سکه دینار مرداو یح ضرب ماه البصره (نیپهانود) در ۳۲۲ ق می‌باشد.

سکه‌های نقره مقتولی

در دوره صفوی افزون بر سکه‌های معمول، سکه‌های نقره مقتولی نیز ضرب می‌شدند که شکلی مشابه سنجاق سر داشتند. طرفین این سکه‌ها دارای کتیبه‌هایی مشابه دیگر سکه‌های صفوی است. این سکه‌ها نخستین بار در لار ضرب شدند و همین امر سبب شد که «لاری» نامیده شوند.

حرم مطهر امام رضا (ع) از نگاه مستشرقان دوره قاجار

مشهدِ فرزندان پیامبر

نوید فاضل بخششی

مقدس به سجده افتاده و خداوند را سپاس می‌گویند. (اورسل، ص ۱۰۲)

سیاح روسی منظره شب این حرم را این گونه توصیف کرده است: «هنگام شب که روشنایی خورشید در شهر نیست، مناره‌های طلایی دو طرف درهای آرامگاه امام رضا (ع) با فانوس‌های فراوان روشن می‌شود و مؤذن‌ها با خواندن دعایی طولانی و آهنگین که تنها در خراسان متداول است، مسلمانان را به نماز شب فرا می‌خوانند» (خانیکوف، سفرنامه، ص ۱۱۰)

افسر نظامی انگلیس در مورد کرامت امام در کتاب خود نوشته: «بازگانی که به مشهد سفر کرده بود، مشاهده کرد که یکی از شترانش که باری اضافه از حد معمول را حمل کرده، به مجرد رسیدن به شهر به عنوان دادخواهی به حرم مقدس امام رضا (ع) پناهنده شد، احتمالاً او را به عنوان مخلص پذیرفتند؛ زیرا خادمان حرم او را با پوششی و زنگوله‌هایی آراسته در پیشاپیش قطار شتر خود قرار دادند. بازرگان مورد بحث به ستمکاری خود در حق شتر اعتراف و تقاضای بخشایش کرد و با وقف شتر، مورد عفو قرار گرفت.» (بارنز، ص ۵۲)

مردن در راه مشهد و زیارت حرم امام رضا (ع) سعادت است که نصیب همه کس نمی‌شود و جزو افتخارات خانوادگی به شمار می‌آید که کسی در این راه از دنیا برود. (انه، ص ۱۴۶)

زبان شناس آمریکایی توضیح می‌دهد که لقب مشهدی معرف مسلمان است که هر چند به مکه نرفته، ولی موفق به زیارت مزار امام هشتم شیعیان شده است. (جکسن، سفرنامه، ص ۱۲۹)

سیاح بلژیکی که در زمان ناصرالدین شاه به ایران سفر کرده، در کتاب خود اشاره می‌کند: «امام رضا (ع) یکی از مقدسین ملی ایرانیان است که مقبره‌اش همه ساله توسط هزاران نفر زیارت می‌شود.» (اورسل، سفرنامه، ص ۲۰۲)

پزشک آلمانی درباره نقش امام رضا (ع) در زندگی زائران حیرت کرده و در سفرنامه خود نگاشته است که: «عجیب آنکه چنین می‌نماید، امام رضا (ع) که حدود هزار سال پیش وفات یافته است، هنوز هم در مسایل این دنیا شرکت فعال دارد و عریضه‌هایی را که زائران به داخل ضریح می‌اندازند، می‌پذیرد، این نامه‌ها با مهر او که پلاکی است، بزرگ و مربع شکل که در همین زمان ساخته شده است، جنبه قانونی می‌یابد.» (پولاک، ص ۱۱۱)

افسر انگلیسی که در زمان فتحعلی شاه به ایران آمده بود، می‌نویسد: «مادامی که زائران و مسافران به شهر مقدس مشهد نزدیک می‌شوند و گنبد طلایی آن حضرت نمایان می‌شود، دعا و نیایش را آغاز می‌کنند.» (بارنز، سفرنامه، ص ۵۲)

سیاح بلژیکی می‌نویسد: به شکرانه رسیدن به چنین فیض بزرگی که بزودی به زیارت این امام نایل می‌شوند، روی خاک‌های آن سرزمین

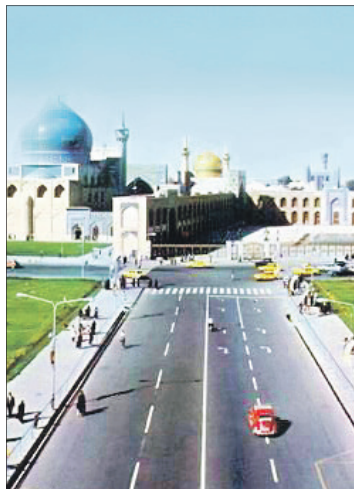
در دیدگاه سیاحان خارجی که در دوره قاجار به ایران سفر کرده‌اند، جایگاه زیارتگاه‌های مذهبی بخصوص نزد شیعیان چنان مشهود و چشمگیر بوده است که تمامی آن‌ها در کتاب‌های خود از عظمت، شکوه و تقدس این اماکن یاد کرده و از زیارت بی‌شمار مؤمنان ایرانی که به سوی این آرامگاه روانه می‌شدند، با حیرت و شگفتی، هر آنچه را که دیده‌اند، در سفرنامه‌های خود به رشته تحریر در آورده‌اند و این گنجینه اعتقادی مردم ایران را به عنوان سوغات به کشور خود برده‌اند.

مشهد پس از کربلا زیارتگاهی است که مورد توجه همه شیعیان قرار می‌گیرد. (پولاک، سفرنامه ص ۲۲۰)

سیاح فرانسوی که در زمان محمدعلی شاه قاجار به ایران سفر کرده بود، درباره امام رضا (ع) در کتابش می‌نویسد: «این امام، وارث بر حق پیامبر (ص) است که خاندان در مشهد مسموم و شهید شده و در مسجد این شهر به خواب ابدی فرو رفته است. هر ایرانی واقعی باید مشهدی باشد زیرا نماز خواندن بر مزار شهدا اولین وظیفه شیعه مؤمن به شمار می‌آید و برای اینکه به مخاطبش ادای ارادت و احترام کند، او را با لقب مشهدی صدا می‌زند، بدون اینکه قبلاً تحقیق و اطمینان حاصل کرده باشد که به زیارت رفته است یا نه.» (انه، سفرنامه، ص ۱۴۵)

تماشا

حرم مطهر، چهار دهه پیش

منزل به منزل از حرم حضرت فاطمه معصومه

سفر از سمت ماه

فاطمه ع

جمعه سوم دی ماه سالروز ورود حضرت معصومه(س) به شهر مقدس قم است. اما این اقامتگاه چند روزه، خانه ابدی فاطمه معصومه(س) نیست. به یاد مسافر مشتاقی گام در راه بگذار که در میانه راه ماند و

مبدأ، حرم فاطمه معصومه(س)

اینجا آغاز سفر است. رو به ایوان نقره می ایستی و از صاحبخانه خداحافظی می کنی. می دانی که در این راه چشم نگران صاحبخانه با توست؛ زیرا راهی حرم عزیزترینش هستی.

آغاز سفر زیر سایه امام

بدون تردید نخستین منزلگاهی که پذیرای زائران حرم علی بن موسی الرضا(ع)، مسجد جمکران است. هرچند که این مسجد در مسیر بزرگراه قم - گرمسار نیست، اما بیشتر زائران سفرشان را با عرض ارادت به محضر امام زمان(عج) آغاز می کنند و چه آغازی از این بهتر!

امامزاده ای در دل کویر

با به راه سپرده ای و از دل کویر به سمت حرم نور می روی. خشکی بیابان، عطش دیدارت را بیشتر می کند و نمکستان خاک، تو را به یاد اشک های شور کسانی می اندازد که التماس دعا گفته اند. منزلگاه بعدی تو می تواند امامزاده ای در دل کویر باشد. «امامزاده علی اکبر» گرمسار با قدمتی ۸۰۰ ساله و بنایی از دوره ایلخانی که فاصله اش تا ابتدای جاده اصلی سمنان - گرمسار ۲۱ کیلومتر است.

فرزند صادق امامت

وارد سمنان می شوی. ادامه رهاست از حومه این شهر می گذرد، اما برای زیارت و استراحت بقیه امامزاده علی بن جعفر در خیابان شهید رجایی منتظر توست. امامزاده علی بن جعفر فرزند امام جعفر صادق(ع) و برادر بزرگوار امام موسی کاظم(ع) هستند. ایشان محضر چهار امام شیعه: یعنی برادرش موسی بن جعفر(ع)، حضرت علی بن موسی الرضا(ع) و حضرت جواد(ع) و حضرت هادی(ع) را درک کرده و کتاب او «مسائل علی بن جعفر» معتبر و مشهور است که برگرفته از فرمایشات امام موسی کاظم(ع) است.

استراحتگاه زائران خورشید

چندسالی است که آستان قدس رضوی در مسیر زائران حرم خورشید، استراحتگاه هایی را به رسم خدمتگزاری بنا کرده است. مجتمع شماره ۱۷ دامغان یکی از بزرگترین مجتمع های بین راهی آستان قدس رضوی است که مساحت عرصه آن ۱۸ هزار مترمربع بوده و از لحاظ وسعت با زیربنای ۲۲۵۰ متر مربع جزو بزرگترین مجتمع ها به شمار می آید. مجتمع شماره ۱۷ دامغان، تنها مرکزی است که واحد اقامتی و سویت برای زائران دارد. خدمات مجتمع های میان راهی امام رضا(ع) بی وقفه است و خدمتگزاران و ارادتمندان امام هشتم(ع)، به صورت ۲۴ ساعته و مداوم در این امکان فعالیت می کنند.

تاریخانه قدیمی ترین مسجد ایران

بنای تاریخانه، پشت در پشت محل تقدس و تسبیح خداوند بوده است. تاریخانه حالا مسجدی است که بیش از ۱۲۰۰ سال قدمت دارد. حیف نیست در مسیر رسیدن به خانه خورشید، دور رکعت نماز در این خانه خدا نخوانی؟ تاریخانه در مرکز شهر دامغان در بولوار امام خمینی(ره) خیابان شهید مطهری قرار دارد.

ومه(س) تا حرم علی بن موسی الرضا(ع)

پله سمت خورشید

■ اصل نیک

هر قم است. کاروان حتماً برای استراحتی کوتاه در این شهر (س) شد. هر بار که مسیر حرم او تا حرم برادرش را طی می‌کنی، به محبوبش نرسید.

مقصد: حرم ثامن الحجج، علی بن موسی الرضا(ع)

خوش آمدی. اینجا آخر همه رفتن‌ها و مقصد همه رسیدن‌هاست. خیابان‌های منتهی به حرم اشتیاق گام‌های تو را می‌دانند. باور کن سفر تمام شده است. کیوتران در ایوان طلا منتظرت هستند. حالا می‌توانی سلام ما را به خورشید برسانی.

۱ چشمه‌ای به پاکی نام رضا(ع)

نقل شده که امام رضا(ع) در سفر تاریخی به مرو، به ده‌سرخ می‌رسند و برای دست‌نماز، آب می‌خواهند و از اهالی می‌شنوند که آبی برای وضو نیست. امام با دستان مبارکش خاک را کنار می‌زنند و آب در طلب دست‌های ایشان از خاک بیرون می‌زند... تو که به شوق این مسافر پای در راه گذاشته‌ای می‌توانی سری به چشمه رضوان بزنی و با نوشیدن «زمزم رضوی» ساعتی را در بقعه امامزاده سیدعبدالعزیز بگذرانی.

۶ کاهک: میعادگاه زائران

دیگر بیشتر راه را آمده‌ای. به دلت بگو کمی صبوری کند. ششمین مجتمع میان راهی امام رضا(ع) در منطقه کاهک در ۸۵ کیلومتر محور سبزوار - شاهرود است. اینجا می‌توانی کمی کوله بارت را زمین بگذاری و استراحت کنی. این مجتمع بین راهی که وسیع‌ترین مرکز از میان ۲۰ مجتمع بین راهی امام رضا(ع) است، با مساحتی بیش از ۳۰ هزار مترمربع در حال خدمات‌رسانی به زائران بارگاه ملکوتی امام هشتم(ع) است.

۹ قدمگاهی به یاد مسافر مرو

حضرت رضا(ع) در مسیر سفر از مدینه به مرو از روستای قدمگاه در نزدیکی نیشابور هم گذشته‌اند. اهالی این روستا به یاد این واقعه، قدمگاهی ساخته‌اند. حالا قدمگاه نیشابور به مکانی مقدس برای زائران حرم رضوی تبدیل شده است. مجموعه تاریخی قدمگاه شامل زیارتگاه، کاروانسرا، آب‌انبار است. افزون بر این امکانات فراوانی برای پذیرایی از زائران در این مجموعه فراهم شده است.

شهری با نشان خورشید

به منزلگاه‌های پایانی نزدیک می‌شوی. اینجا نیشابور است. زمانی که کاروان امام رضا(ع) در هفتم جمادی الاول ۲۰۱ برابر با ۱۵ آذر ۱۹۵ شمسی، وارد نیشابور می‌شود، ۲۴ هزار محدث قلم به دست به پیشواز او می‌آیند. امام حدیث مشهور «سلسله الذهب» را در این شهر قرائت کرده است. نیشابور نشان خورشید امامت را با خود دارد.

۷ امامزاده شعیب میزبان مشتاق

وارد دیار سریداران شده‌ای. سبزوار چون تو زائر مشتاق بسیار دیده‌است. شاید عاشق‌تر از همه بقعه امامزاده شعیب است که درست در مسیر عبور زائران حرم شمس الشموس قرار گرفته است. قرار گرفتن امامزاده شعیب سبزوار در مسیر زائران فرصت مناسبی برای توقف زائران در این مکان و اندکی استراحت و فراغت فراهم کرده است.

معمار دانشمند

نگاهی به آرامگاه شیخ بهایی در حرم مطهر رضوی

فاطمه سامانی

از گذشته تا به امروز زائران و مشتاقان بسیاری بوده‌اند، که زندگیشان به گونه‌ای با نام امام رضا علیه السلام گره خورده است به گونه‌ای که پس از مرگ هم این پیوند حفظ شده و توفیق همسایگی این امام را یافته و پس از مرگ در جوار ایشان به خاک سپرده شده‌اند. شیخ بهایی یکی از نام‌های بزرگی است، که در زمان حیات و پس از مرگ نامش به طور ویژه‌ای با نام حرم امام رضا(ع) پیوند خورده است.

شیخی که وزارت کرد

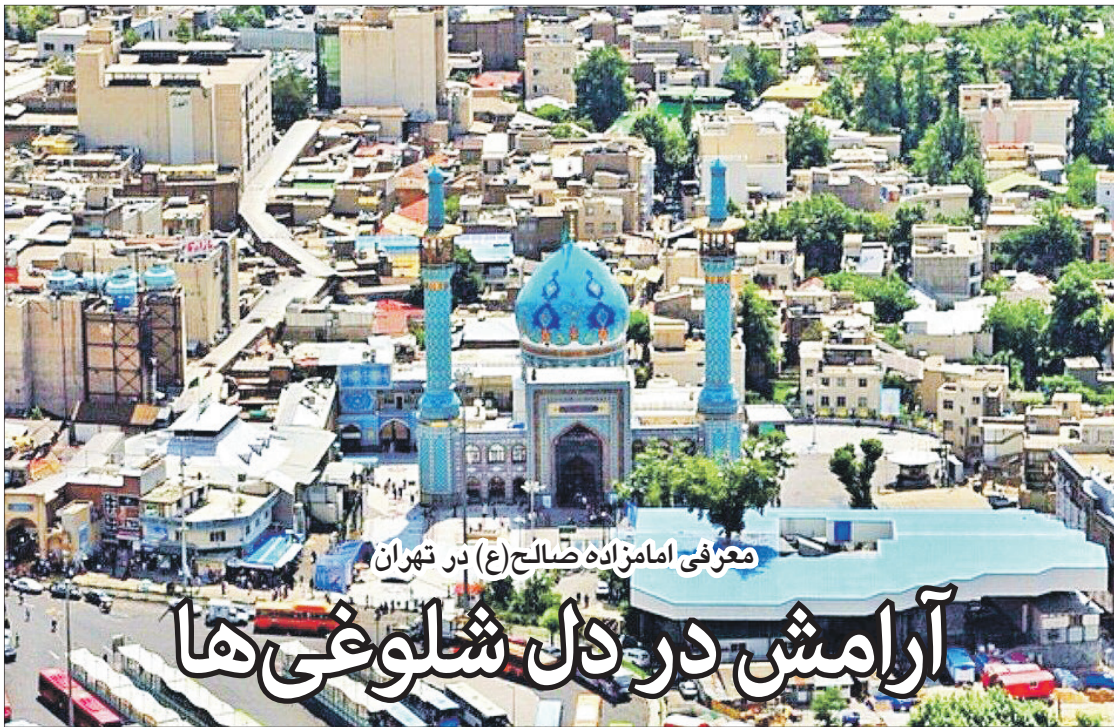
شیخ بهایی در جبل عامل چشم به جهان گشود اما در ۱۳ سالگی همراه خانواده‌اش به ایران مهاجرت می‌کند. ایشان در ۴۳ سالگی شیخ الاسلام اصفهان شد و در پی انتقال پایتخت از قزوین به اصفهان، از ۵۳ سالگی تا آخر عمر (۷۵ سالگی) منصب شیخ الاسلامی شاه عباس اول را برعهده داشته است. او در این دوران با استفاده از نفوذی که بر شاه و در دربار داشت، منشأ آبادانی‌ها و کارهای خیر بسیاری شد. شیخ بهایی در سال ۱۰۰۰ خورشیدی در اصفهان فوت می‌کند و براساس وصیتی که کرده است، پیکرش به مشهد منتقل شده و در کنار آرامگاه علی‌بن موسی‌الرضا جنب موزه آستان قدس رضوی به خاک سپرده می‌شود. در حال حاضر آرامگاه او بین مسجد گوهرشاد و صحن آزادی و رواق امام خمینی در رواقی که به یاد او نامگذاری شده قرار دارد.

آرامگاهی در مسیر زیارت

آرامگاه شیخ بهایی از شمال به صحن آزادی، از جنوب به رواق امام خمینی(قدس سره)، از شرق به رواق دارالعباده و در غرب به رواق دارالزهی می‌رسد. راه اصلی ورود به رواق، راهرویی است که در زوایه جنوب غربی صحن آزادی قرار گرفته است. اگر بخواهید از رواق امام خمینی به سمت صحن آزادی و به زیارت امام بروید، در انتهای این رواق وارد اتاقی شده که در میانه آن مزاری مرمرین در داخل محفظه شیشه‌ای قرار گرفته است. این سنگ مرمرین، آرامگاه شیخ بهایی عالم بزرگ شیعه است. شاید این حسن اتفاق باشد که بیشتر زائران حرم امام رضا(ع) قبل و بعد از زیارت در مسیر آرامگاه شیخ بهایی قرار می‌گیرند و برای ایشان فاتحه‌ای می‌خوانند. این رواق که پیش از فوت شیخ بهایی به روایت تاریخ محل درس ایشان بوده، حدود ۱۰۲ متر مساحت دارد. رواق دارای آئینه کاری‌های زیبا و سنگ نبشته‌های مرمرینی است. روی یکی از این کتیبه‌ها تاریخ مرگ و تولد شیخ بهایی نوشته شده است. محل دفن مرحوم شیخ بهایی در وسط رواق قرار گرفته است. قبل از بنای صحن موزه در سال ۱۳۵۶ م.ق، مقبره شیخ در وسط حجره‌ای معمولی و بدون تزئینات، میان راهرو و صحن آزادی و فضای باز پایین پا که به صحن موزه تبدیل شده بود، قرار داشت. در سال ۱۳۵۶ م.ق کار احداث صحن موزه، کتابخانه قدیم، تالار تشریفات و تجدید بنای مقبره شیخ آغاز شد و در سال ۱۳۶۴ م.ق به پایان رسید.

معمار خانه‌های خدا

می‌گویند مساجد و حرم امامان معصوم خانه‌های خدا روی زمین هستند. شیخ بهایی دانشمند و حکیمی بزرگ بود. ایشان در فقه و حدیث تا طب، هندسه، نجوم و معماری تبحر داشت اما آنچه نام او را بیشتر از هر چیز ماندگار کرد، تجری بود که در ساخت مسجدهای ماندگار و باشکوه به کار برد. معماری مساجد امام و شیخ لطف‌الله اصفهان در کنار معماری حرم مطهر رضوی، تنها گوشه‌ای از هنر شیخ بهایی است. شیخ بهایی که در دوران صفوی زندگی می‌کرد، نهایت استفاده را از توجه پادشاهان این دوره به امکان مذهبی انجام کرد و با استفاده از پول و قدرت آن‌ها بناهای ماندگاری را برای معماری اسلامی به یادگار گذاشت. در ساخت حرم مطهر امام رضا می‌توان تبحر و دانش این شیخ معمار را دید. شیخ بهایی در زمان توسعه حرم امام رضا ابتدا نقشه توسعه حرم را طراحی کرد و سپس بر اجرای آن هم نظارت داشت.

معرفی امامزاده صالح(ع) در تهران

آرامش در دل شلوغی‌ها

فاطمه عامل نیک

در هیاهوی میدان تجریش تهران در بین بازار قدیمی و پیاده روهایی که همیشه پر از جمعیت است، گنبد فیروزه‌ای رنگ امامزاده صالح در ضلع جنوب شرقی میدان، شما را به خلوت و سکوتی هرچند کوتاه دعوت می‌کند. سال‌های سال است که این امامزاده پذیرای زائرانی است که مشتاق زیارت امام رضا علیه السلام هستند اما به هر دلیل نتوانسته و به شوق ایشان به زیارت برادر می‌آیند.

آرامگاهی در دل زندگی

خصوصیت دیگر امامزاده صالح تجریش این است که گویی درست در میانه نبض تبند زندگی روزمره مردم قرار گرفته است. در اطراف این امامزاده امکانات زیادی چون بازار سنتی، رستوران، کتابخانه تخصصی، پارک و وسایل بازی کودکان، مرکز مشاوره، مرکز آموزش و درمانگاه وجود دارد. از سایر امکانات گردشگری دیگری که در نزدیکی امامزاده قرار دارد می‌توان به موزه موسیقی، موزه مؤسسه باستان شناسی، موزه دکتر حسابی، باغ موزه هنر ایرانی، مرکز رصد و نجوم کانون و بازار سنتی تجریش اشاره کرد. زائران می‌توانند همزمان با برآوردن حاجت‌های روزانه شان سری به آستان مبارک این امامزاده بزرگوار زده و روح و جانسان را سیراب کنند.

بنای چهار گوش با گنبد کاشی

فضای داخلی امامزاده شامل چهار رواق است. دو رواق مخصوص مردان و دو رواق مخصوص زنان است که با کشیدن حفاظ از هم جدا شده‌اند. داخل امامزاده آئینه کاری است که در سال‌های اخیر انجام شده است. درهایی که رواق‌ها را به حرم وصل می‌کنند، منبت کاری شده و جدید هستند. گنبد کاشیکاری شده امامزاده صالح علیه السلام چندین بار مرمت شده اما سال ۱۳۶۸ به طور کلی تخریب و با کاشی جدید بازسازی شد. ضریح اولیه امامزاده صالح علیه السلام هم از چوب ساخته شده بود ولی بعدها از نقره و کتیبه‌های اطراف آن با آب طلا مزین شده است.

برادر شاه خراسان

امامزاده صالح علیه السلام فرزند هفتمین پیشوای شیعیان جهان امام کاظم(ع) و یکی دیگر از برادران امام رضا(ع) است. در منابع تاریخی مانند ریاض الانساب، کنزالانساب، منتخب‌التواریخ امامزاده صالح به عنوان فرزند امام هفتم شیعیان معرفی شده است. در کتاب کنز الانساب درباره نسب امامزاده صالح نوشته شده است: «امامزاده صالح فرزند امام موسی کاظم است؛ که به شمیران آمده و در تجریش ایشان را به قتل رسانده‌اند.» در زیارتنامه ایشان نیز به این موضوع اشاره شده است؛ همچنین کتیبه قدیمی که در گذشته بر سردر ورودی رواق نصب بوده است، ایشان را فرزند امام موسی کاظم(ع) و برادر امام رضا(ع) معرفی کرده است.

میهمان دل مردم

در بین امامزادگان و زیارتگاه‌های شهر تهران بقعه امامزاده صالح دارای اهمیت ویژه‌ای است. این امامزاده همچون برادرشان در دل و روح ساکنان این شهر نفوذ کرده و به گونه‌ای در سبک زندگی ایشان مؤثر بوده‌اند. زندگی مشترک مردم تهران با این امامزاده دارای طول عمری ۷۰۰ ساله است. هر چند به دلیل ویرانی مغول و حوادث طبیعی نشان‌های چندانی از گذشته این امامزاده باقی نمانده است، اما هنوز مردم تهران و همین طور زائران ایرانی و گردشگران خارجی چنان کهنسال این امامزاده را به خاطر دارند؛ چنانی که پس از انقلاب در سیل معروف تجریش به طور کلی از بین رفت. تصویر چنان شگفت انگیز این امامزاده به همراه قناتی که در کنار آن بود در کتاب‌های تاریخی تهران و سفرنامه‌ها آمده است.

یادگارهای مشترک با مردم

مردم امامزاده صالح را تنها با چنان کهنش به یاد نمی‌آورند، از گذشته‌های دور علما و روحانیون بزرگی در این امامزاده رفت و آمد داشته، سخنرانی کرده یا امامت نماز را به عهده داشته‌اند. شاید هنوز افرادی باشند که سخنرانی‌های هفتگی آیت الله طالقانی را در این امامزاده به خاطر داشته باشند و همین طور روحانیونی مانند شاه آبادی را به یاد بیاورند که به امامت ایشان در امامزاده نماز برگزار می‌شد. از دیگر یادگارهای این امامزاده نذر نمک است. اگر یک بار به زیارت امامزاده صالح بروید، متوجه می‌شوید در کنار لقمه‌های نان و پنیر و خرما بسته‌های نمک هم به عنوان نذری پخش می‌شوند. می‌گویند در گذشته‌های دور زائرانی که برای زیارت امامزاده می‌آمدند باید از جاده‌ای سخت می‌گذشتند. این جاده در زمستان بیشتر اوقات پوشیده از برف و یخ زده بود، به همین دلیل زائران با خود بسته‌های نمکی را می‌آوردند و در مسیر می‌پاشیدند تا راه را برای دیگر زائران باز کنند و از آن تاریخ به بعد، نمک

خبر

پنجره‌های ضريح مطهر علوی ترميم می‌شود

با تمهیداتی که از سوی شیخ سید نزار هاشم حبل المتین تولیت آستان قدس علوی صورت گرفت، کار ترمیم پنجره‌های ضريح مطهر امام علی(ع) آغاز شد. برپایه گزارش‌های دریافتی، ضريح مطهر امیرالمؤمنین(ع) در سال ۱۳۶۰ هجری قمری ساخته شده است و حدود ۷۸ سال از زمان نصب این ضريح مطهر می‌گذرد، از این رو با توجه به خوردگی‌های پنجره‌های ضريح مطهر و نقره‌های آن، آستان قدس علوی کار ترمیم آن را در دستور کار خود قرار داده است.

عملیات ترمیم شامل همه قسمت‌های آسیب دیده این ضريح است که به روش‌های مختلف و در طول زمان روی آن نقش بسته است که مهم ترین آن‌ها دست اندازی رژیم سابق عراق به مرقد شریف امیرالمؤمنین(ع) و برداشتن ضريح طلائی و نقره ای مزین به نام امام علی(ع) بود که روی این ضريح چوبی و تاریخی قرار گرفته بود.

به گفته مسؤولان، با تلاش شبانه روزی کادر مهندسی و اجرایی آستان مقدس علوی تا پایان ماه ربیع الاول این پروژه مهم به پایان خواهد رسید.

■ **نصب تابلوهای جدید حرم امیرالمؤمنین (علیه السلام)**
تابلوهای نوری جدید در ورودی حرم امیرالمؤمنین علی(ع) نصب می‌شوند. به نوشته وب سایت حرم مطهر، نصب این تابلوها بخشی از برنامه برای آغاز جشن‌های میلاد پیامبر اکرم(ص) و نیز آمادگی برای مراسم گشایش گنبد طلائی حرم مطهر است. به نوشته سایت حرم، کارهای فنی و مهندسی واحدهای مختلف مهندسی فنی، تعمیرات و نگهداری حرم مطهر، نصب و راه اندازی این تابلوهای نوری جدید را که مزین به عبارات‌های «السلام علیک یا امیرالمؤمنین» و «السلام علیک یا امام المتقین» هستند، بر سر در ورودی‌های حرم مطهر آغاز کردند. مهندس «اثیر جبار دهش» مسؤول بخش مهندسی این طرح، در این باره به بخش رسانه آستان مقدس علوی می‌گوید: جنس این تابلوهای جدید که اهدایی مردم شهر مقدس کاظمین هستند، از فولاد ضد زنگ است. این تابلوها با استفاده از تجهیزات مدرن ساخته شده و در آن‌ها از دو نور قرمز و سبز استفاده شده است.

■ **نگاهی به ساخت و ساز بارگاه علوی در تاریخ**
متوکل عباسی به واسطه دشمنی سختی که با خاندان عصمت و طهارت داشت، مرقد مطهر امام علی(ع) را مانند قبر مطهر امام حسین(ع) ویران کرد. در سال ۲۸۷ قمری محمد بن زید ملقب به داعی که از پادشاهان شیعه بود، عمارتی با شکوه بر مرقد مولای متقیان(ع) بنا نهاد. این بنا که صحن آن ۷۰ حجره و طاق داشت، در سال ۷۵۵ قمری در آتش سوخت. ایلخانان مغول به مدت پنج سال مرقد مطهر را بخوبی بازسازی کردند.

شاه عباس صفوی در سال ۱۰۳۳ قمری به زیارت مرقد مطهر مشرف شد و ضمن زیارت دستور تعمیرات اساسی داده و با فرش‌های گرانبه‌ای که از ایران آورده بود، مرقد امام علی(ع) را فرش کرد. چهارده سال بعد در سال ۱۰۴۷ قمری شاه صفی عباسی قسمتی دیگر از صحن مطهر را گسترش داد و بنای کنونی با اندکی تغییر یادگار آن دوران است. نخستین بار نادر شاه افشار به سال ۱۱۵۵ قمری دستور داد، کاشی‌های گنبد و گلدسته را در آورده و به جای آن از کاشی طلائی استفاده کنند.

در سال ۱۲۱۱ قمری، آقا محمد خان قاجار ضریحی از نقره را به آستان مولای متقیان امیرمؤمنان علی(ع) تقدیم کرد. فتحعلی‌شاه هم تغییراتی در حرم مطهر انجام داد.

در سال ۱۲۶۲ در دوره محمد شاه ضریحی روی قبر مطهر نصب شد. در سال ۱۳۷۰ قمری سید احمد مصطفوی نامی حرم را بازسازی کرد و سنگ‌های گرانبه‌ای در آن به کار برد.

تولیت حرم مطهر حضرت معصومه(س) در مراسم آغاز ساخت شبستان حضرت زهرا(س)

گزارشی از شبستان در حال احداث حرم حضرت معصومه(س)

به نام مادر

زهرا چکنه

این روزها که محبان اهل بیت(ع) در حال تکمیل محبانی برای بانوی بی نشان عالم، حضرت زهرا(س) در نجف اشرف هستند، گروهی دیگر از شیعیان نیز در حال ساخت شبستانی به نام آن حضرت در حرم مطهر بانوی کرامت حضرت معصومه(س) هستند که نزدیک‌ترین مکان به مرقد مطهر حضرت فاطمه معصومه(س) است. این شبستان که چند ماهی است عملیات ساخت بنای آن به پایان رسیده است کمتر از ۱۸ ماه دیگر میزبان زائران کریمه اهل بیت(ع) خواهد بود. محمدجواد جهانگیرزاده، معاون اجرایی آستان حضرت معصومه(س) در گفت‌وگوی اختصاصی با قدس در مورد پروژه شبستان حضرت زهرا(س) اطلاعات کامل‌تری ارائه می‌دهد.

۱۰۰۰ نفر زائر را در خود جای خواهد داد.

■ **با توجه به قرار گرفتن شبستان در فضای زیر سطحی، رفت و آمد زائران به شبستان چگونه انجام می‌شود؟**
برای ورود و خروج زائران به شبستان، سرویس پله، آسانسور و پله برقی پیش بینی شده است و در شرایطی که با ازدحام جمعیت روبه رو باشیم، در کمتر از یک دقیقه ۵۰۰ نفر از این مکان می‌توانند خارج شوند. همچنین تأسیسات گرمایشی و سرمایشی و همچنین نورپردازی و صوت مورد نیاز در طرح پیش بینی شده و طراحی گردیده است.

■ **ظاهر و مشخصات معماری این شبستان به چه شکل است؟**

طراحی معماری این شبستان توسط استاد محمد گلپار معمار هنرهای اسلامی و از چهره‌های ماندگار معماری سنتی انجام شده است. بر اساس طرح موجود، کف شبستان با سنگ مرمر به ضخامت ۴ سانتیمتر فرش خواهد شد و دیواره‌ها از کف تا ارتفاع ۱/۶۰ متر سنگ مرمر و بالاتر از آن آئینه و کاشی خواهد شد. شبستان طبق طرح‌های امکان مذهب و با استفاده از معماری سنتی گچ کاری و سپس آئینه کاری خواهد شد.

■ **آیا خیран هم در تأمین هزینه‌های شبستان جدید حرم مطهر مشارکت دارند؟**

بله، اعتبار مورد نیاز برای خرید سنگ و آئینه کاری از سوی دو تن از خیран تأمین خواهد شد.

■ **برای ساخت شبستان حضرت زهرا(س) چقدر هزینه شده است؟**

هزینه‌های اجرای این پروژه از محل اعتبارات آستان مقدس حضرت معصومه(س) تأمین می‌شود و تاکنون ۵۵ میلیارد ریال برای اجرای این پروژه هزینه شده است و هزینه معماری و تزئینات داخلی حدود ۴۰ میلیارد ریال برآورد می‌شود.

حرم مطهر واقع است و با توجه به مجاورت این پروژه با ابنیه تاریخی و حساسیت‌های فنی آن، برای اجرای این پروژه روند معمول و متداول ساختمان سازی امکان ناپذیر بود، بنابراین با نظر کارشناسان شیوه اجرای شبستان به صورت «از بالا به پایین» انتخاب گردید. همچنین به منظور جلوگیری از وارد آمدن هر گونه آسیب به ابنیه تاریخی اطراف، کلیه حرکات و جابه‌جایی‌های ساختمان‌های مذکور در طول اجرای این پروژه به دقت توسط کارشناسان و ناظران پروژه رصد می‌شد. مراحمی که مهندسان در این پروژه انجام دادند، شامل اجرای دیوارهای حایل پیرامونی در اطراف شبستان با استفاده از شمع‌های بتون آرمه یکپارچه، ساخت و تقویت ستون‌های میانی، اجرای دال بتونی سقف، خاکبرداری سطح زیرین به صورت لایه لایه و استحکام بخشی به خاک‌های اطراف و اجرای پی به صورت گسترده است.

■ **مساحت این شبستان چقدر است و گنجایش حضور چه تعداد زائر دارد؟**

شبستان حضرت زهرا (س) دارای زیربنایی معادل ۱۰۲۴ مترمربع است که در شرایط عادی تا ۵۰۰ نفر و در شرایط خاص حدود

■ **چه شد که تصمیم گرفتید شبستان دیگری را به مجموعه حرم مطهر حضرت معصومه(س) اضافه کنید؟**

پروژه شبستان جدید حرم مطهر حضرت معصومه(س) که به نام حضرت زهرا(س) نامگذاری شده است، در سال ۱۳۹۰ به منظور استفاده مؤثر از فضای حرم مطهر و بهبود رفاه و شرایط عبادت برای زائرانی که به بارگاه کریمه اهل بیت(ع) مشرف می‌شوند، با نظر تولیت این آستان مقدس حضرت آیت الله سعیدی کلید خورد و پس از تهیه نقشه‌های اولیه توسط شرکت مشاور، عملیات اجرایی پروژه در سال ۱۳۹۱ آغاز شد.

همچنین عملیات ساخت بنای شبستان حضرت زهرا(س) در بهار ۱۳۹۵ به پایان رسید و پس از آن عملیات معماری داخلی و تجهیز آن زیر نظر دفتر فنی حرم مطهر آغاز گردید. پیش بینی می‌شود این پروژه تا تابستان ۱۳۹۷ آماده سرویس دهی به زائران این بارگاه ملکوتی شود.

■ **این شبستان در کدام قسمت حرم مطهر حضرت معصومه(س) واقع شده است؟**

این شبستان سومین شبستانی است که در فضای زیر سطحی حرم مطهر حضرت معصومه(س) ساخته می‌شود و در زیر صحن امام هادی(ع) واقع شده است و دیواره ضلع جنوبی شبستان، نزدیک ترین محل به مضجع شریف بانوی کرامت است که این دیوار تا ضريح مطهر حدود ۲۰ متر فاصله دارد. همچنین در سه جهت شمالی، شرقی و غربی شبستان محل هایی برای اتصال شبستان به سطوح زیرین صحن‌های مجاور در طرح پیش‌بینی شده است.

■ **با توجه به قرار گرفتن این شبستان در بافت قدیمی حرم مطهر، برای اجرای این پروژه چه اقدام‌هایی را انجام دادید؟**

دو شبستان حضرت نجمه خاتون و شبستان فاطمی که در فضای زیر سطحی قرار دارد جزو بافت جدید حرم مطهر است، اما شبستان حضرت زهرا(س) به خاطر آنکه در بافت قدیمی

در گفتگو با عضو شورای عالی دارالتقريب مصر مطرح شد

مقاومت و بیداری، نمایانگر وحدت اسلامی

سهامه عیدی

وحدت اسلامی امری است که امروزه تمامی کشورهای اسلامی بیش از هر چیزی به آن نیازمند هستند. این اتحاد اسلامی، امنیت و پیروزی بر دشمنان را فراهم می‌سازد که شاید هر مسلمانی با آگاهی و بینش خویش بتواند به تنهایی نقشی اساسی در این وادی ایفا کند. برگزاری نشست هم‌اندیشی «امام رضا (ع)، رمز وحدت و ائتلاف امت اسلامی» به مناسبت هفته وحدت بهانه‌ای شد تا بسیاری از علمای اسلامی باری دیگر گرد هم آیند تا برای افزایش اتحاد میان کشورهای اسلامی تلاش کنند و اقدامات ارزشمندی برای افزایش تعامل میان مسلمانان انجام دهند. در این میان با دکتر شیخ «تاج‌الدین عبدالله الهاللی» درباره وحدت اسلامی به گفت‌وگو نشستیم.

کنار نهاده و برای افزایش اتحاد میان خویش اقدام کنند. غرب تلاش دارد تا دینی را برای مسلمانان بنیان نهد که با اهداف و خواسته‌های آنان مطابقت داشته باشد. بدین ترتیب با بهره‌گیری از روش‌های گوناگون برای دست‌یابی به این هدف نهایت تلاش خود را به کار می‌گیرند، در این میان حفظ وحدت اسلامی، وظیفه همگانی مسلمانان به شمار می‌آید.

جایگاه امت اسلامی را در تحولات آینده جهان اسلام چگونه ارزیابی می‌کنید؟

امت اسلامی، تاکنون سختی‌های بسیاری برای دست‌یابی به اتحاد به خود دیده، اما این امت بر یاری خداوند متعال تکیه ورزیده و تلاش دارد تا با بهره‌گیری از این امر با طرح‌های دشمنان مقابله کند و در این راستا به پیروزی دست یابد. ایران در سال‌های اخیر برنامه‌ای را با عنوان اتحاد اسلامی تدوین کرده و با بهره‌گیری از آن تلاش دارد تا بسیاری از کشورهای مسلمان را گرد هم آورد. این امر منحصر به سوریه، عراق و یمن نمی‌شود، بلکه با حضور بسیاری از کشورهای مسلمان تلاش شده تا مقاومت اسلامی بیش از پیش در جهان اسلام تقویت و زمینه وحدت در جامعه فراهم شود. این امر از سوی دیگر نیز نشان‌دهنده جایگاه والای ایران در جهان اسلام است زیرا که ایرانیان در تمامی دوران برای پیمودن مسیر پیشرفت و سعادت در جهان پیشقدم بوده و آنان نقش بسیار ارزشمندی در اتحاد اسلامی با خود به همراه دارند.

شایسته است این مطلب را بیان کنم که وحدت اسلامی در جهان اسلام هرگز با گوشه‌نشینی و انزوا محقق نخواهد شد، بلکه این امر با عنایت خداوند، پیامبر اکرم (ص) و ائمه اطهار (ع) و با بهره‌گیری از برنامه‌ریزی‌های صحیح و مناسب ممکن می‌شود، بنابراین بسیاری از مسلمانان باید با جنگ زدن به کتاب خداوند و عترت پیامبر (ص) نقش خویش را برای اجرای این طرح ایفا کنند و امت اسلامی را به سوی اتحادی بی‌بدیل به پیش رانند.

جایگاه وحدت اسلامی در میان مسلمانان چگونه است؟

بسیاری از آیات قرآن کریم بر توحید، تأکید ورزیده و پیامبر اکرم (ص) و نیز اهل بیت ایشان از جمله کسانی بودند که مسؤولیت ایجاد وحدت در جامعه اسلامی را بر عهده داشتند. وحدت اسلامی، همان مسؤولیت پنهانی است که برای بشریت، امری اساسی و ضروری به شمار می‌آید و نیز حقیقت وجودی است که تمام جهان با ظهور حضرت مهدی (عج) در انتظار تحقق کامل آن هستند.

برای تمامی مسلمانان چشم اندازی را ترسیم کرده که براساس آن زمینه دست‌یابی به اتحاد فراهم می‌شود. این چشم انداز همان قرآن کریم است که تعالیم و آموزه‌های والایی برای پیروی تمامی مسلمانان با خود به همراه دارد. دین اسلام در کتاب، قبله و پیامبری واحد خلاصه می‌شود و تفرقه‌اندازی و اختلاف‌افکنی در میان آنان امری است که هرگز به نتیجه نخواهد رسید زیرا مسلمانان تلاش دارند تا مسیر هدایت را طی کرده و خواهان دوری از هر گونه زیان و تفرقه هستند.

دشمنان وحدت اسلامی در جهان کنونی چه کسانی هستند؟

وحدت اسلامی همانند بنایی آهنین است که مسلمانان با بهره‌مندی از آن خواهند توانست به سعادت دنیوی و اخروی دست یابند. حج، نماد ارزشمندی از وحدت را در جهان، هرساله خوبی نشان می‌دهد زیرا این فریضه الهی عاملی شده تا اختلاف و تفرقه بر هم خورد، اما بسیاری از کشورهای اسلامی نیز همانند آمریکا و رژیم صهیونیستی تلاش دارند تا وحدت میان مسلمانان را بر هم زنند. دین اسلام، تنها دینی است که در هیچ زمانی دچار نقصان و نابودی نخواهد شد زیرا کتاب آسمانی آن بدون هیچ تحریفی برای مسلمانان نازل شده و تمامی مسلمانان باید با پیروی از آن اختلاف و تفرقه را

از دفتر خیال

تلفنی که مسیرم را عوض کرد

آرزو مستأجر حقیقی

مانند هر روز صبح، کت و شلوارم را پوشیدم و صبحانه نخورده با کلی پرونده زیر بغل از خانه زدم بیرون. ماشین جدیدی را که چند روزی بیشتر نبود تحویلش گرفته بودم، سوار شدم و راهی دفترم شدم.

همه چراغ‌ها سبز بودند، به جز چهارراه آخری که باید از آن می‌گذشتم تا برسم به دفترم. پشت چراغ قرمز که ایستادم، گویی همراهم زنگ خورد. نگاهی به صفحه گوشی‌ام انداختم. شماره ناشناخته بود. اول نمی‌خواستم جواب بدهم. با خودم گفتم حتماً یکی باز اول صبحی مشاوره می‌خواد.

اما نمی‌دانم چه شد که انگشتم به طرف دکمه سبز رنگ رفت و گفتم: بفرمایید؟

صدای زنانه‌ای از آن طرف خط، پس از سلام و احوالپرسی پرسید: ببخشید آقا شما ساکن مشهدید؟

مکثی کردم و بعد جواب دادم: بله. امرتون رو بفرمایید. با کی کار دارین؟

زن گفت: آقا شما تو حرم کار می‌کنید؟ نگاهی به چراغ قرمز انداختم و دوباره پرسیدم: «فکر کنم اشتباه گرفتید» و خواستم گوشی را قطع کنم که زن کمی بلندتر و ملتمسانه گفت: پسر، خواهش می‌کنم قطع نکن. من مزاحم نیستم. من از غرب کشور دارم زنگ می‌زنم. شما سومین نفرید که شمارشو گرفتم. چون هر کی دوست داری قطع نکن.

حسابی گیج شده بودم. سریع گفتم: خواهش می‌کنم حرفتون رو زودتر بزنید. من عجله دارم.

زن گفت: من یک خواهشی دارم. می‌تونید امروز از طرف من برید حرم آقا؟

چشمم افتاد به تابلوی سبز رنگ که کنار چهارراه نصب شده بود و رویش نوشته بود: حرم مطهر. نمی‌دانستم چه بگویم. خواستم بگویم نه، اما دلم نیامد. صدای زن خیلی شبیه مادرم بود. از همان اول که گفته بود سلام، انگار مادرم بود که داشت باهام حرف می‌زد و من هم مدام می‌گفتم: ماما به خدا سرم خیلی شلوغه. هر روز دادگاه دارم. کلی پرونده قبول کردم و... برای همین بود که گفتم: مادر چون من نزدیک حرمم. اشکالی نداره که براتون از جلوی حرم فقط سلام بدم؟

زن با صدایی لرزان گفت: واقعاً این کار رو برام می‌کنید؟ در همین لحظه صدای بوق ماشین پشت سرم بلند شد. چراغ سبز شده بود. دنده را عوض کردم و به جای آنکه مستقیم بروم، پیچیدم سمت راست. سپس به زن که هنوز پشت خط بود، گفتم: تا چند دقیقه دیگه براتون سلام می‌دم و گوشی را قطع کردم.

دو تا چهارراه دیگر را هم پشت سر گذاشتم تا رسیدم به چراغ قرمز چهارراه شهدا. سرم را به طرف فرمان خم کردم و سلام دادم که یکدفعه چراغ سبز شد. برای رفتن به دفتر وکالتم باید می‌پیچیدم سمت راست، اما من داشتم مستقیم به طرف زیرگذر حرم می‌رفتم. اصلاً نفهمیدم چه شد. وقتی به خودم آمدم، دیدم دارم توی پارکینگ حرم پارک می‌کنم. نگاهی به پرونده‌های روی صندلی کنارم انداختم و از ماشین پیاده شدم.

وقتی رسیدم توی صحن انقلاب، اشک از چشمانم جاری شده بود. از آخرین باری که به حرم آمده بودم، چند ماهی می‌گذشت. شاید نزدیک یک‌سال می‌شد. درست یاد نمی‌آید، اما به گمانم دفعه آخری برای مراسم ختم یکی از همکارها آمده بودم حرم. پس از آنکه وضو گرفتم و مقابل ضریح مطهر نماز زیارت خواندم، برگشتم دوباره توی صحن انقلاب.

گوشی‌ام را که خاموش کرده بودم، روشن کردم و شماره زن را گرفتم. زن سریع گوشی را برداشت، ولی قبل از اینکه او بتواند حرفی بزند، گفتم: مادر چون من الان تو حرمم. درست کنار سقاخانه. براتون نماز هم خوندم.

صدای گریه زن از پشت خط بلند شد. زن هق‌هق کنان گفت: پسر منی دونه واقعا چه جوری باید ازت تشکر کنم. لبخندی زدم و گفتم: من باید از شما تشکر کنم. می‌تونید چند وقت بود، نبوده بودم حرم؟

زن جواب داد: پس آقا شما رو طلبیده بوده، نه من رو. این جمله را که گفتم، بدنم لرزید. او راست می‌گفت. انگار او فقط یک وسیله بود تا من بیایم حرم. چشم دوختم به گنبد طلایی و دیگر هیچ نگفتم.